

Kehitysrahoitus ja kansainvälinen ilmatorahoitus tulevassa hallitusohjelmassa - taustamuistio

Kehitysyhteistyön tulee olla laadukasta ja kestävä

Laadukkaan ja tuloksellisen kehitysyhteistyön tärkein tehtävä on köyhyyden poistaminen ja kestävä kehityksen tukeminen. Kumppanimaiden omistajuus on edellytys kestävä kehityksen toteutumiselle. Kun kehittyvien maiden ja ihmisten päätävältä kehitysyhteistyön suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa kasvaa, työ vastaa paremmin paikallisia tarpeita ja tukee ihmisten omia ponnisteluja.

Kansalaisjärjestöjen työllä on keskeinen asema kansalaisyhteiskuntien voimistumisessa globaalisti. Myös Suomessa järjestöjen viestintä, globaali kansalaiskasvatus ja vaikuttamistyö ruokkivat arvokasta yhteiskunnallista keskustelua ja globaalin vastuuntunnon vahvistumista. Järjestöjen työn suunnittelun ja toteutuksen tehostamiseksi kansalaisjärjestörahoituksen tason ja painotusten ennakoitavuus on tärkeää. Köyhyyden vähentämiseen ja ympäristöön liittyvät tavoitteet ovat toisistaan riippuvaisia. Suomen painopistevalinnoissa tulee näkyä kokonaisvaltainen sitoutuminen kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen. On tärkeää, että poikkileikkaavat tavoitteet kuten tasa-arvon lisääminen sekä ilmasto- ja ympäristökestävyys huomioidaan osana kaikkia kehitysyhteistyön linjauksia ja rahoitusinstrumentteja.

Kehitysyhteistyön leikkaukset 2015 ja niiden vaikutukset

2000-luvulla kehitysyhteistyörahoitus on ollut nousujohteista: vuonna 2014 sen bktl-osuus oli 0,57 prosenttia. Vuonna 2015 hallitus kuitenkin leikkasi varoja rajusti ja nopeasti, ja vuonna 2018 kehitysrahoitus oli 0,38 prosenttia bktl:sta. Vuodelle 2019 kehitysyhteistyöhön on budjetoitu 0,41% bktl:sta. Suomi on asettanut tavoitteekseen suunnata vähintään 0,2% bruttokansantulosta kaikkein köyhimpien LDC-maiden tukemiseen (YK:n määritelmän mukaan), mutta vuonna 2018 LDC-maihin suuntautui vain 0,11% bktl:sta kehitysrahoituksena. Leikkaukset vahingoittivat Suomen kansainvälistä mainetta vastuullisena, johdonmukaisena ja vakaana toimijana.

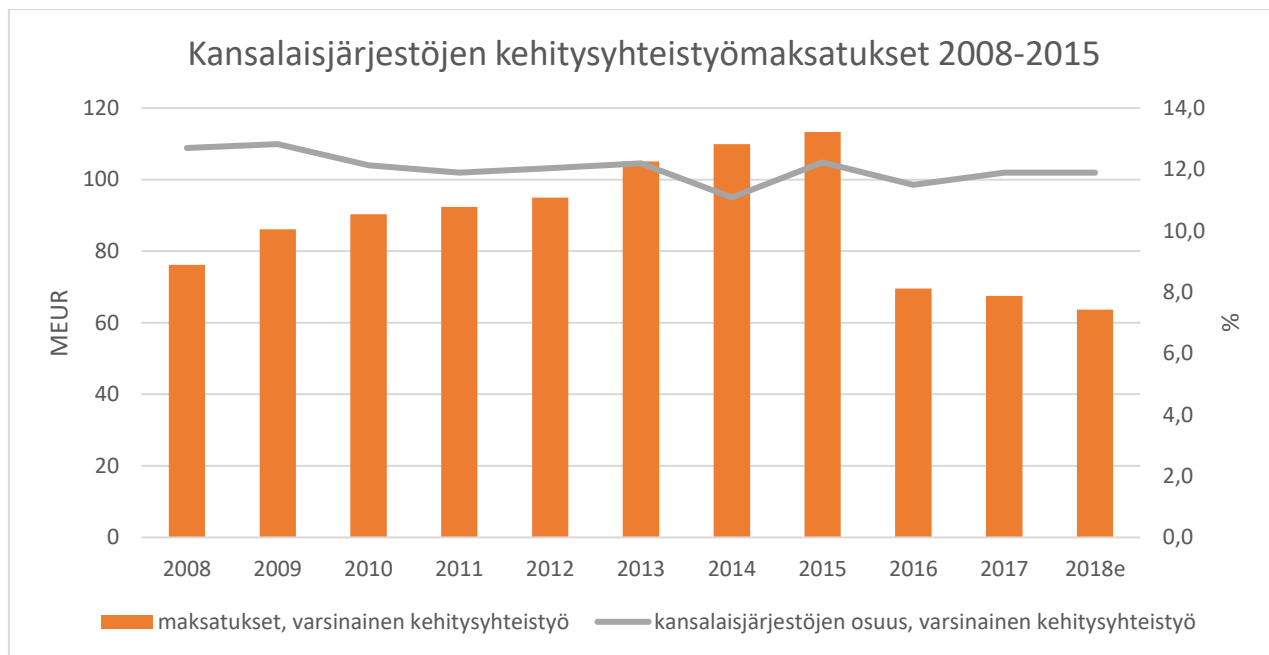
Kansalaisjärjestöjen kehitystyö on tehokasta ja tuloksellista

Ulkoministeriön tilaaman ulkopuolisen arvioinnin mukaan (2017) kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyö ja humanitaarinen apu ovat tehokkaita ja tuloksellisia, ja apu tavoittaa kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevat ihmiset. Järjestöjen kehitysyhteistyö on myös toimiva keino konfliktien, köyhyyden ja niiden aiheuttamien muuttoliikkeiden juurisyihin puuttumisessa sekä rauhan rakentamisessa yhteiskunnan eri tasoilla. Järjestöt ovat tehneet merkittävää työtä sukupuolten välisen tasa-arvon sekä tyttöjen ja naisten oikeuksien edistämiseksi. Oheisesta taulukosta näkyy myös, että samanaikaisesti kun kehitysyhteistyön maksatusten arvo on laskenut, kehitysyhteistyöjärjestöjen prosentuaalinen osuus maksatuksista on säilynyt ennallaan. Järjestöt siis käyttävät saamansa rahan tehokkaasti ja suunnitelmallisesti.

Jotta elämä olisi reilumpaa. Ihan kaikkialla.

Elimäenkatu 25-27 (5. krs) | 00510 Helsinki | +358 9 584233 | info@fingo.fi

fingo.fi

Myönteisistä arviointituloksista huolimatta kehitysjärjestöjen osuus kaikesta kehitysyhteistyön rahoituksesta osoittaa laskevaa trendiä.

Suomen tulee:

- pitää kiinni kansainvälisistä sitoumuksistaan ja ohjata 0,7 prosenttia bruttokansantulostaan kehitysyhteistyöhön. Hallituksen tulee sitoutua suunnitelmaan, jolla nostetaan kehitysyhteistyörahoitus asteittain 0,7 prosenttiin vuoteen 2028 mennessä. Lisäys tapahtuu etupainotteisesti.
- Hallituksen täytyy varmistaa, että vähintään 0,2 prosenttia bruttokansantulosta suunnataan kaikkein köyhimmille maille.
- Kansalaisyhteiskunnan toimijoiden rahoitus tulee kasvattaa 15 prosenttiin Suomen varsinaisesta kehitysyhteistyöstä, ja tällä mahdollistaa myös järjestöjen kotimaassa tekemä globaalikasvatus, kehitysviestintä ja vaikuttamistyö.

Jotta elämä olisi reilumpaa. Ihan kaikkialla.

Elimäenkatu 25-27 (5. krs) | 00510 Helsinki | +358 9 584233 | info@fingo.fi

fingo.fi

Kuva: Fingo ehdotus kehitysrahoituksen nostamiseksi vuoteen 2028 mennessä, jossa talouskasvuennuste perustuu UM:n lukuihin.

ODA-skenaario: yhden hyppäyksen malli, jossa 0,7 % tavoite saavutetaan vuonna 2028, arvio (lähde: ulkoministeriö)											
Luvut milj. euroa	2018*	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Varsinainen kyt (mom.24.30.66)	536.9	577.059	777.059	905.059	1033.059	1161.059	1289.059	1417.059	1545.059	1673.059	1801.059
Muu ODA	295.9	411.609	424.309	424.309	424.309	424.309	424.309	424.309	424.309	424.309	424.309
ODA yhteensä	832.800	988.668	1201.368	1329.368	1457.368	1585.368	1713.368	1841.368	1969.368	2097.368	2225.368
BKTL-osuus	0.36%	0.41%	0.48%	0.51%	0.54%	0.58%	0.60%	0.63%	0.66%	0.68%	0.70%
BKTL: VM:n ennuste 13.8.2018 vuoteen 2022 asti, jonka jälkeen arviona 2,87 % vuotuinen kasvu, ka. BKTL-kasvu 15 v. <-	232,880	244,005	252,527	259,803	267,737	275,421	283,326	291,457	299,822	308,427	317,279
BKTL vuotuinen kasvuprosentti			3.49%	2.88%	3.05%	2.87%	2.87%	2.87%	2.87%	2.87%	2.87%
Kyt-momentin kasvu, euroa			200.000	128.000	128.000	128.000	128.000	128.000	128.000	128.000	128.000
Järjestörahoituksen osuus euroissa	63.700	65.000	94.78563	118.8523	145.31	174.1589	193.3589	212.5589	231.7589	250.9589	270.1589
Järjestörahoituksen osuus prosenttina (varsinaisesta kehitysyhteistyöstä)	11.864407	11.264	12.198	13.13199	14.06599	15	15	15	15	15	15
Järjestörahoituksen kasvusuosuus euroina			30	24	26.45769	28.84887	19.2	19.2	19.2	19.2	19.2
*2018 toteutuneet kehitysyhteistyön maksatukset											
Oletukset: finanssisijoitukset 130 milj. euroa vuosi (rahoitus säilyy samalla tasolla, prosentuaalinen osuus pienenee vuosi vuodelta)											
Ilmatorahoitus:	Osa kyt-rahoitusta	Osa kyt-rahoitusta	200	200	200	200	200	200	>200	>200	>200
Ilmatorahoitus katetaan pääasiassa kohdentamalla päästökaupasta saatavat huutokauppatulot ilmatorahoitukseen.											
Ilmatorahoituksesta 15% järjestöjen toimintaan.											

Kansainvälinen ilmatorahoitus täydentää kehitysrahoitusta

Eniten ilmastokriisin seurauksista kärsivät maailman köyhimmät, jotka ovat vähiten vastuussa lämpenemisestä.

Hallitusten välisen ilmastomuutospaneelin mukaan lämpeneminen uhkaa työntää 100 miljoonaa ihmistä äärimmäiseen köyhyteen. Jo 1,5 asteen lämpeneminen altistaa 350 miljoonaa ihmistä lisää kuoletaville kuumusaalloille 2050 mennessä. Jokainen puolen asteen nousu aiheuttaa huonompia satoja ja heikentää ruokaturvaa.¹ Vaikka ilmaston lämpeneminen saataisiin rajattua 1,5 asteeseen, tarve tuelle sopeutua peruuttamiin muutoksiin on suuri.

Kansainvälisen ilmatorahoituksen avulla hillitään ilmastomuutosta ja mahdollistetaan sopeutuminen sen vaikutuksiin. Suomi on sitoutunut Pariisin ilmastopöytäkirjan kautta antamaan kehitysmaiden ilmastotoimiin oman osuutensa 100 miljardin Yhdysvaltain dollarin vuosittaisesta sitoumuksesta.²

Ilmastomuutoksen torjuntaan tulisi varata aidosti uusia varoja, sillä kehitysyhteistyövaroja tarvitaan niiden alkuperäiseen tarkoitukseen: köyhyyden vähentämiseen. Silti monet valtiot – myös Suomi – kattavat ilmastotoimet kehitysavusta. Ilmatorahoituksen tarve vastaa mittaluokaltaan kansainvälistä kehitysapua, jota annettiin vuonna 2017 noin 147 miljardia

¹ IPCC 1,5 asteen raportti. 2018.

² Pariisin ilmastopöytäkirja

Jotta elämä olisi reilumpaa. Ihan kaikkialla.

Elimäenkatu 25-27 (5. krs) | 00510 Helsinki | +358 9 584233 | info@fingo.fi

fingo.fi

dollaria.³ Pelkästään sopeutumiseen tarvittavan rahoituksen on arvioitu olevan 140-300 miljoonaa dollaria vuonna 2030.⁴ Jos ilmastotuki nipistetään kehitysavusta, jää äärimmäisen köyhyyden, nälän ja eriarvoisuuden vähentämiseen lopulta vain rippeet.

Suomi ohjaa ilmastorahoitusta mm.:

- Kansainvälisten rahastojen hankkeet:
 - Kehityspolitiikan tulostiedon mukaan ”*ympäristön kestävyys ja ilmastomuutoksen huomioon ottamisessa UNEP ja UNDP saavat erinomaisen arvosanan, kun taas Afrikan kehityspankilla on samoissa asioissa joitakin ja OCHA:lla merkittäviä haasteita.*” UNEP:in rahoitusta leikattiin rajusti vuonna 2016.
 - Vielä vuonna 2014 Suomi rahoitti esimerkiksi Vähiten kehittyneiden maiden rahastoa (Least Developed Countries Fund, LDCF) ja Sopeutumisrahastoa (Adaptation Fund). Vuosina 2016 ja 2017 niitä ei kuitenkaan enää rahoitettu lainkaan. Myös esim. Global Environment Facilityn rahoitusta leikattiin.
- Finanssisijoitukset ICF ja Finnfund: Finanssisijoitusrahoituksen merkittävä ero lahjumuotoiseen kehitysyhteistyöhön on siinä, että finanssisijoituksiin käytetyt rahat palautuvat pitkän ajan kuluessa takaisin Suomelle korkojen kera. Vuonna 2017 Finnfund lainoitti hankkeita noin 17,6 miljoonan euron edestä, mitkä raportoidaan osaksi Suomen ilmastorahoitusta. Vuonna 2017 Suomi päätti ohjata finanssisijoituksia Maailmanpankin kansainväliselle rahoitusyhtiölle ICF:lle. Rahoituksen määrän on tarkoitus olla 114 miljoonaa euroa viiden vuoden aikana, joista ensimmäisenä vuonna käytettiin 68 miljoonaa euroa.
- Kansalaisjärjestöjen suora ilmastorahoitus on ollut alle 1 prosentin luokkaa vuonna 2017.

Vuoteen 2016 asti Suomen pitkän aikavälin suuntaus kansainvälisessä ilmastorahoituksessa oli kasvava. Vuonna 2016 rahoituksen taso putosi 63 prosenttia suhteessa vuoteen 2015. Vuonna 2017 ilmastorahoitus oli 119 miljoonaa euroa, josta 68 miljoonaa euroa meni ICF-rahoitusyhtiölle (hinnän osuus 90%). Budjettiperäisen ilmastorahoituksen määrä oli **51 miljoonaa euroa**.

Kehitysyhteistyömäärärahojen leikkausten lisäksi rahoituksen pudotusta vuonna 2016 selittää hallitusohjelmassa tehty päätös ohjata EU:n päästöhuutokauppatulot pois kehitys- ja ilmastorahoituksesta. Vuonna 2018 päästöoikeuksien huutokaupasta saatavat tulot olivat 251,8 miljoonaa euroa.⁵

³ OECD: <http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-data/aid-at-a-glance.htm>

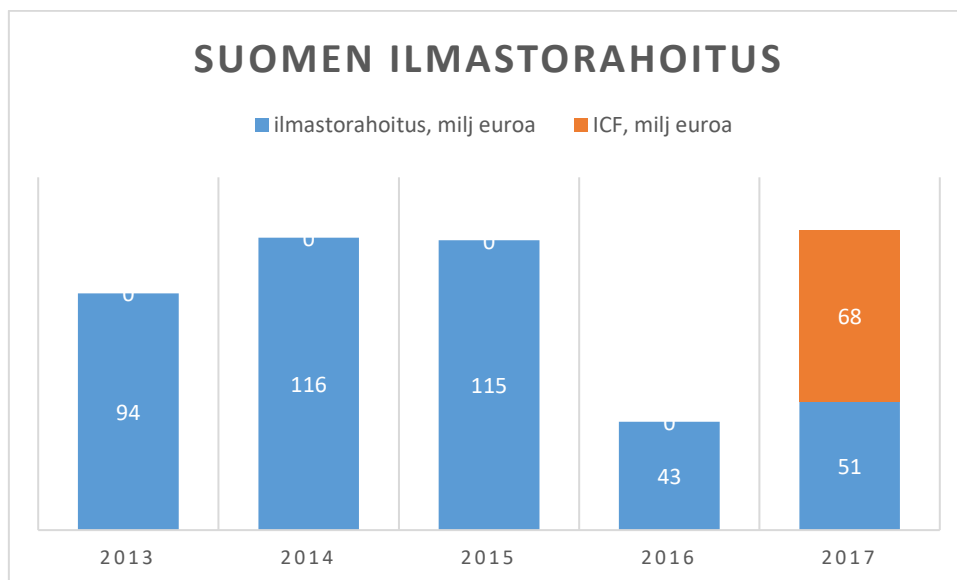
⁴ UNEP

⁵ Energiavirasto: <https://www.energiavirasto.fi/-/paastokaupan-huutokauppatulot-ennatyskorkealla-jatkossa-huutokaupattava-paastooikeusmaara-vahenee>

Ulkoministeriön kehityspolitiikan tulosraportin⁶ mukaan ”viime vuosien (ilmasto-) rahoitusleikkaukset ovat heikentäneet Suomen politiikan uskottavuutta ja vaikutusmahdollisuuksia.”

Suomen tulee:

- nostaa ilmastorahoitus 200 miljoonaan euroon vuoteen 2020 mennessä
- varmistaa, että ilmastorahoitus on uutta ja lisäistä suhteessa kehitysyhteistyövaroihin
- palauttaa EU:n päästöhuutokauppatulot ilmasto- ja kehitysrahoitukseen
- ohjata Pariisin ilmastopöytäkirjan mukaisesti vähintään puolet ilmastorahoituksesta sopeutumiseen
- varmistaa, ettei lainoja lasketa ilmastorahoitukseksi
- kasvattaa kansalaisyhteiskunnan toimijoiden rahoitus 15 prosenttiin

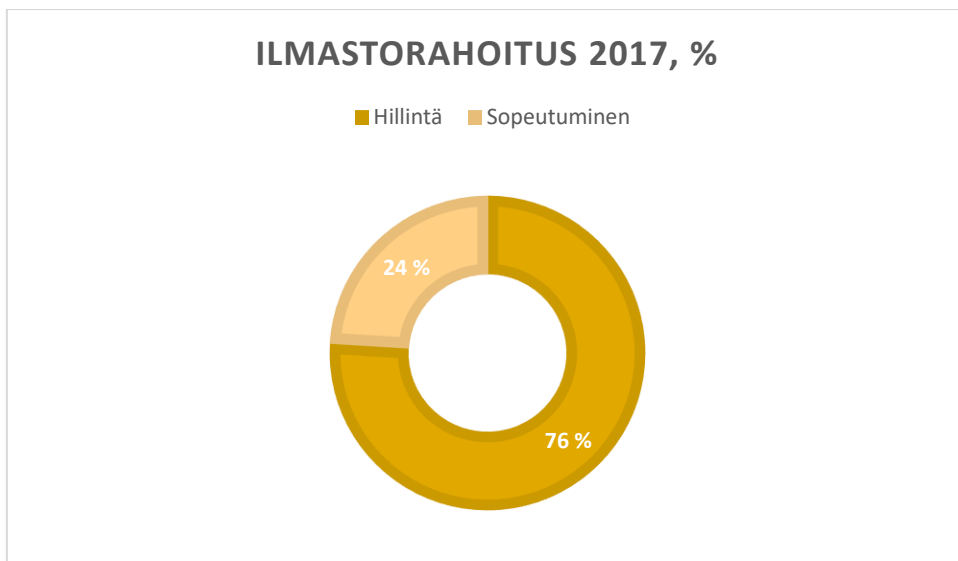
⁶ Kehityspolitiikan tulosraportti:

<https://um.fi/documents/35732/0/Kehityspolitiikan+tulosraportti+2018+%281%29.pdf/d47fd092-b470-ca44-6d49-22a57bb0c5d0>

Jotta elämä olisi reilumpaa. Ihan kaikkialla.

Elimäenkatu 25-27 (5. krs) | 00510 Helsinki | +358 9 584233 | info@fingo.fi

fingo.fi

Lue lisäksi Fingon [hallitusohjelmasuositukset](#), ja [Nolo Totuus](#) ja [Korvaamaton](#) -kampanjoiden tavoitteet.

Lisätietoja:

Niina Tenhio, kehityspoliittinen asiantuntija, +358 50 317 6726, niina.tenhio@fingo.fi

Hanna Aho, ilmastoasiantuntija, +358 50 317 6686, hanna.aho@fingo.fi

Rilli Lappalainen, vaikuttamistyön johtaja, + 358 50 561 3456, rilli.lappalainen@fingo.fi

Jotta elämä olisi reilumpaa. Ihan kaikkialla.

Elimäenkatu 25-27 (5. krs) | 00510 Helsinki | +358 9 584233 | info@fingo.fi

fingo.fi